

Philosophical Transactions

Please note: Due to an error in the print volume, the page numbering in this article may contain either page numbering skips, or page numbering repetitions, or both. However, the article content is presented in its entirety and in correct reading order.

Please click on "Next Page" (at the top of the screen) to begin viewing the article.

I. R. P. Geo. Jos. Camelli, *De Plantis Philippen-sibus Scendentibus, Pars Quarta. Ad D. Jacobum Petiver, S. R. S. nuper transmissa.*

Fig.

139. **C**antong & Tangcong Indorum, seu *Brassica Ma-rina prima. Soldanellam officinarum* Botanici plerumq; omnes *Brassicam* faciunt *Marinam* Dioscor: Ipse bonâ tantorum, & optimè de re medicè meritorum viro-rum veniè, plantam in *Luzone* *Cangcong*, & *Tangcong* vo-catam *legitimam* *Dioscoridis Brassicam Marinam* esse cen-seo; utpote quæ adæquate com descriptione *Dioscoridis Brassicæ Marinae* convenit, & insuper notam, quæ in *Soldanellæ officinarum* desideratur, folia scilicet longa, & tenuia, habet. *Cangcong* pono, seu *Tangcong*; ad maris littoralia, & specialiter in fluviorum brachij aquâ marinâ mixtis abundè provenit, prout & in *Lacu Baij*; verùm & in hortos translata citissime ado-lescit, & vitiosè propagatur. *Viticulus* inanibus, & fistu-losis, quæ crebrò radices agunt, serpit, mollibus, & ali-quando rubentibus, pauca succo lacteo prædictis, ut folia. *Folia singularia*, pingua, oblonga, & augusta, mucronata, & aliquando ad imum paulò ampliora, & nonnihil dentata, saporis ex falso amariuscui. *Flos cam-panulatus* ex coeruleo purpurascit; ad *Indicae campanulae*, aut *Ægyptiaci Convolvuli* florum figuram accedit. *Semen fuscum*, & binum, in simili, sed minori *Scammoniae nostræ primæ* vasculo. Usus hujus *Tangcong* est, uli sanis, aut ægrotis alvus nimiam adstricta fuerit, summitates, & tene-riera folia decocta in cibum leguminis loco offerre; alvum sioudem citè, efficiens, & absq; molestia, non secus ac aperiens foliorum *Cathartotropis*, deturbat. Succus verò faccham o micturam *Hydrocotylis* ad aquæ excrementitiae fabur-ram

Vires.

ram elutriandam utiliter propinatur. Soldanellam *Matthiolus* cum *Rheo* exhibet, *Schroderus* cum *Jingibere*, & ad Scorbutum commendat, quod prodeste in pluribus expertus sum. *Chabreus* tutò pueris, & imbecillibus exhibet, quod alij non admittunt.

140. *Brassica marina altera*. Hispani in Luzone Pie de Fig. *Cabra*, ob vestigij pedis capræ figuram, quam folium exprimit, Indi *Lampayong*, *Catancatan*, *Bagasua*, *Camigang*, *Lagayray*, *Daraypay*, *Ragayray*, *Arogayday*, & *Alagaylag* vocant. Hæc maritima longè, latèq; solidis viticulis serpendo occupat, & obducit: Nec, ut *Cangcong*, alvo Vires. dejiciendæ detervit; sed ambustis medendis, & antiquis, sordidisq; ulceribus mundificandis, & sanandis, foliorum pulverem videlicet inspergendo, & contusa folia sub cinere costa superimponendo. Eadem contusa, sale, & oleo mixta, & assa Scrophulis imposita, eas efficaciter discutit, ut radix *Zerumbeth*, & folia *Malvæ cordifoliae frutescentis* Luzonis. Succus foliorum illitus prodigiosè capillum crescere facit. *Folia* crassisscula, uncias tres lata, & totidem longa, parte superiori mucronis loca, ut *Brassica marina major* C. Bauhin. habet incisa. Flores similes sunt floribus *Cangcong* quoad figuram & colorem, non singuli, sed plures in longiori pediculo ad folij geniculum exentes. Semen fuscum, subrotundum, in ovalibus delitescit loculis, seu vasculis.

Sect. XI. Scandentes, uno vaseculo plura habentes semina.

141. *Acetosa Ternatenis*, seu *Oxypentaphyllum*, Indis Fig. *Sagmit*, *Agnithoay*, & *Tugabang*. Spinosus, & reptatu Scandens est frutex, elegans, & gratus; ut rariorem vix conspexerim plantam. Siquidem *Folijs* luxuriat quadruplicibus, quæ alternatim plura simul proveniunt, binis foliolis, seu latioribus, & sessilibus unguibus ad exitum comprehensa. *Folia* reliqua in longioribus, & spinosis pedunculis,

pedunculis, crenata omnia, & aut hederacea trilobata, aut tricuspidata, vel quinquefolia. Una cum foliorum manipulo prodit & floris mucronatus petiolus insidens quinis, quasi hamatum incisis, longiusculis alabastris. *Flos* candidus est, pentapetalus, palmatis in divaricatione, inodorus, cujus imum internum gratiosa inumbrat purpura, ut floris *Belluſci*. Seminis hirta, & aculeata receptacula *Semen* claudunt inaequale, semine finapi majus. Folia *Segmit*, apices *Alagao*, & cæpacia involuera. *Tanglat* Indi piscibus coquendis adjiciunt.

Fig:

142. *Baligarab Baguin* frutex est, cujus virgulta in longa abeuntia farmenta volucri modo scandunt. *Folia* subaspera Laurinis majora, ex adverso provenientia, paucis praedita nervis. *Flores* exigui, copiosi, cyanei, hexapetali; petala subrotunda, in umbilico sex candidissimorum foliorum, à reliquis distinctissimorum, & floris formam constituentium sessilis congeruntur. Hæc florida, a floribus, & folijs distincta alba folia, dein deciduis floribus, una cum fructu incrementum sursum, & perennant, nec decidunt, sed semper fructibus substrata eisdem concomitantur. *Fructus* parvæ sunt glandes in caliculo denticulato, fauces leviter adurentes. Hic frutex scandens, & *Baligarab* arbor quoad formam, ut & nomen cum *Salice peregrinâ* Leonhardi Rauwolfij, seu Maurorum *Garab*, nonnihil affinitatis habere videnter, è quâ scilicet fit *Aphronitrum igniario* pulveri parando, uti in *Luzone* ex *Bilibago*, & *Bagatbat* arboribus.

143. *Malasavia*. *Volvulus* est ferens *Folia* sociata, magna, ut *Folium Indum*, &, ut hæc, quinis majoribus fulcita nervis; ad horum genicula binos racemos vasculorum triquetrorum, seu ex tribus latis, papyraceis hemicyclis, & divisibilibus alis constantium, habentium *Semen* compressum in latis, & argenteis folliculis. *Radix* capitata est, & esculente.

144. *Aristolochia Clematilis* Luzonis. *Sarmento* scandendo longissimis, altissimas quasq; superat arbores. *Folium*

*lium alternum, spithameum, palmo latius, trinis luculentis oribus, & alijs quam plurimis dotatum, in mucronem protensum. Flos, & semenis pericarpium similia reliquis Aristolochiis, sed crebra racemis ad foliorum exitus. Radix longe serpens, sesquiuincialis, corticis crassi, subflavi; ferventis est saporis. Utuntur radice Indi in ventris tormi- Vires, nibus, ad ciendos menses, partum, & secundinas, ob- structionibus, contumacibus flatuum copiam, nec non in ero- sionibus gingivarum : Et *Ubiutihan*, *Malaubi*, *Bitinbitin* & *Timbatimbangan* vocant.*

145. *Malanino*. *Volvulus* est magnus. *Folia* habet magna, & è regione posita, ut arbor *Nino*; *Fructus* pariter similis est fructui arboris *Nino*, sed compressior, creber, subflavus, & rubescensibus flosculis pentapetalis, ut *Nini*, ex ipso fructu undique procedentibus consitus.

146. *Volvulus Amygdaloides*. *Folium* habet spithameum, ferè bipalnum latum, alternum, crassum, & quasi coriacum, obscurè virens. *Fructus* quoad putamen carnosum *Amygdalo* simillimus, uti & putamen lapideum; sed major, prout & *Nucleus*, qui flavescit, & quasi ex crebris fragmentis compactus est, ut nucleus *Cacao*; saporis adversi. Nascitur *Silanij* ad fluviū.

Sect. XII. Scandentes folio composito.

147. *Volvulus Pineæ Vermifuga*, Indis *Niongiogan*, & *Bavaybavay*. Uno ramusculo communiter decem habet *Folia*, & hæc ex adverso posita, palmum lata, sesquipalnum, aut spithamam longa, mucronata, & latè virentia. *Flos* in ramuscotorum provenit summitatibus, racematis cohærens; est autem ex longo, & tenero tubulo pentapetalus, inodorus, externè candicans, interne ex gratiosa pallescens purpuræ. Floribus succedit pentagonus, & pentaforis *Fructus*, niger, corticosus, & fructui *Bilimbin* simillimus, sed vix unciam longior, qui corticoso putamine rejecto nuculam offert formæ pineæ, sed ex quinq; hemicyclis carinulatam, saporis grati, ceu *Cocci teneri*, qui lumbricos, & ventris tinea pellit, & interimit. Si in-

D d d d d d d d d d

caute,

cautè, & in copiâ offeratur, singultum causat, & sitim. Idem præstat foliorum *Succus*, qui & oculis inspersus, nubeculas discutit.

Sect. XIII. Scandentes minus cognitæ, folio composito.

148. *Lignum Sanctum* in *Luzone* vocant lignosa, brachialia, subrufa, porosa, saporis non ingrati, cortice vestita, ex subfulvo, & phœnico variegata, & transversim dissecta, multoties ex interveniente cortice quodammodo effigiem Rosæ exhibentia Sarmenta *Volvuli Maximi*; quem Indus *Camurim*, & *Tagalijs*, melius *Tacilis* vocat, Hispanus *Palo Santo*. Cortex internè interveniens, & Rosæ folia interstingueens indicare videtur Sarmentum non tantum ab intrinseco, sed & forinsecè accrescendo sumere incrementum, & augmentari. *Folia* gerit communiter ex 14, 16, aut 18 composita; folia specialia ex subrotundo mucronata, alternè appensa, in quibus nervuli per ea directentes quasi alia depingunt folia. Fluviorum amat ripas: De Flore, aut Fructu nihil scire potui. Sarmenta vulgus Quaiaco utiliter substituit; sudores potenter promovere expertus sum in refrigeratione, & Morbo Gallico: Concoctionem adjuvare de reliquo, & cibi dejectam refacere ferunt appetitiam; prægnantibus tamen sine abortu periculo exhiberi non posse.

Vires.

Fig.

149. *Camasga*. Frutex est scandens, cuius vieta sarmenta *Indis* ligustrum præstant sepibus colligandis. *Folium*, quod alternè provenit, componitur ex alijs sesquiuncialibus, oblongis, mucronatis, exsuccis, subalbidis, & subhirsutis, sibi oppositis 25 foliolis. *Florum* congesti, & breves ramuli parvos, candidos, inodoros, & pentapetalos sustinent flosculos. Sarmentosum lignum fruticis *Camasga* concisum, & decoctum multi utiliter calidè ad instar *Tchia* bibunt, defatigati nempe ab itinere, quos reficit.

Fig.

150. *Volvulus Malabaray*. Magnus est; Sarmenta crassitudinis carpi, levissima, transversim recisa varias spongiosæ materiæ exhibent figuræ. Cortex cinereus, asper. *Folium Pyri*, quinum in uno ramusculo.

Sect.

Sect. XIV. Scandentes minus cognitæ, folio alterne
exeunte.

151. *Volvulus Absynthites*, Indis *Macabuhay*, aut *Macabubu*. Fig.
hay, id est tribuens vitam, alijs *Panavan*, *Palijauan*, & *Tag-*
nantagnan. In dumetis, & umbrosis paßim proveniens, longi-
simis scandit *Sarmentis*, digitum crassis, nodis verrucosis obsi-
tis, ex phœniceo luridè virentibus, splendicantibus, Viperæ
quodammodo referentibus, & harum ad instar senectam
deponentibus, sub quâ *Cortex* crassior, carnosus, & latè
virens, & sub hoc *Medulla* constans albis, & tenacissimis fila-
mentis; ex quorum contextu *Indi* eleganti curiositate
armillas, moniliāq; à venenis, ac peste, ut ferunt, præ-
servantia componunt. *Folia hederacea*, subrotunda,
mucronata, alterna in longiori pediculo, *Saporis*, ut *Sar-*
menta, *Absynthio* magis amari. *Flosculos* mittit in sesqui-
palmaribus ramusculis, plures, herbaceos, cum apicibus
flaventibus, tripetalos, inodoros. *Sarmenta* aere suspensa,
aut plantâ rēscissa arboribus involuta diutissimè virent, &
vivunt; imò & folia emittunt: Et, quod admirandum,
filamenta filum ligatorium crassa, rectissima, septem sèpe,
aut plures longa *Orgyias*, terram, ut radicentur, quærentia
demittit; ubi radicantur, & *sarmenta* jam marcescentia
denuo restaurant, reficiunt, & refocillant. Succus, aut *Vires*,
decoctum *Sarmenti* assūptum venenis adversatur, febres,
præsertim tertianas, infringit. *Lepram*, & *Morbum Gal-*
licum curare ferunt; & ut reliquiæ tumorum efficaciùs
dissipentur, ocyūsq; exulcerationes sordidæ, & gum-
mata *Gallica* mundificando ad cicatricem perducantur,
lotiones, fatus, inseffus, & balnea vaporis su-
dorifera inde parata adhibentur: Radix suminopere
laudatur ad dejectam cibi appetentiam restaurandam,
ad diarrhoeas item, & vomitus sistendos. Oleum ex
sarmentis, & *Sesamino* insolatione paratum ad præsen-
tiā Malefici *Barang* effervescente narrant. Nonnulli
Oleum componunt Polychrestum ex *Paliyavan*, *Nglasson*,

Pangagu-son, Manungal, & Borogtongan. Succus ablactans deservit pueris. Sarmenta contusa curant manantia ulcera, & Ten id est.

152. *Alanguilang Baguin*. Foliū exerit alternum asperum, subhirsutum, spithameum, palmatum unum latum, parte pronā attē virens, tersumque. Flos insidens tribus flavis, & convexis alabastris, magnus est, atro purpureus, inodorus, hexapetalus; folia oblongo-obtusa. Floris umbilicūm flavus, echinatus, sessilis, & moro compar, ex crebris, & oblongis seminibus coagmentatus occupat nodus. Fru-
tex est scandens.

153. *Banag Camagsa*, seu *Roxas*, aut *Ububikan* vocant Indi hujatem *Pseudochinam*. Sumitur, & substituitur prae *Cbina* præmissā decoctione. Reperitur *dyplop*; subdulcis, rubra, folio peramplo. Altera alba, radice amara, & folio angusto, mucronato.

Fig.

Vines.

154. *Pilipoc*, vel *Pitigpoc*. Spinosā est planta, & scandens, ut *Lactang*, cuius Sarmenta transversaliter scissa ijsdem gaudent circulis, quibus Sarmenta *Lactang*, sed alba sunt, solidiora, & non flava. Desertur Leyte, Otton, Baragnen, & Panay; amat umbrosa, & saxosa. Foliū dilutè viret, quasi frontatum, alternum, spithamī brevius. Radix majuscula, longa, lignosa, candida, amara cum acrimonīa, odoris petroselini, non raro tuberosis ex crescētijs inæqualis. Venenis omnibus efficaciter resistere tradunt, sagittarum verò veneno infectarum vulneribus officere; alvum pulveris ʒjʒ sine molestiā repurgat, & in affectibus dubiis, & incertis curandis (hujusmodi multa Indi recommendant) securum esse medicamen refert Nirembergius. Philipog quatuor reperiuntur species; duæ, scilicet *Mas* & *Femina* in petrosis, & aliae duæ in montibus sylvosis. *Mares* corticem habent asperum, magis morel- lum, & sine mora scandunt. *Feminae* plus repunt, quam scandunt; corticem habent tersum, & magis amarum. Folia Lauri majora. Montana omnium efficacissima, imo & aliarum Contrayervarum, id est Antidotorum correfixa. Furgat

Purgat bilem, & pituitam, sed sola tardè, & leniter, quare *vires* cum alijs propinatur. Rasura corticis aquâ subacta scabiem detergit, & exsiccat.

Sect. XV. Scandentes minus cognitæ, folio è regione posito.

155. *Mangagao*. Scandens, & arborescens est planta. *Folio* ex adverso posito, longiusculo, parvo, & terso. *Cortice* aspero, crasso, amaro. *Vires* habet *Daocar*, & valet ad eadem.

156. *Ligustrum Molavin*. Volubilis est planta, *sarmentis* ^{Fig.} pertinacissimis, unde à durius ligni *Molavin* & nomen mutuatur. *Folia* gerit atro-virentia, splendentia, neglectissimis crenata, in sessili pediculo, sibi ex adverso posita, spathamea, & palmum unum lata.

Sect. XVI. Scandentes, quorum florem, fructum, folium aut horum ordinem ignoro.

157. *Pangalamayo*. Planta Scandens ; laudatur ad mammulas suppuratas, & dysenteriam. *Vires*

158. *Hogaban*, vel *Ugaban*. Convolvuli lac clarificatus visum.

159. *Bolongan*. Convolvulus folium habet *Cannacori*, sed odoriferum : Invenitur mas, & foemina ; hæc censetur efficacior, & habet folium atro-virens.

160. *Bucao*. Convolvulus, fructu rubro, *Bahay* simili, qui maturus nigrescit.

161. *Alilitan*. Volvulus, *folium* habet pilosum, laciniatum, mediocre ; *Sarmenta*, ut *Camote*. Valet ad tumores discutiendos, & pruriginem *Basal* folium contusum, calce mixtum impositum. Est verò *Basal* Eruca pilosa, tactu pruritum molestissimum causans, & exulcerationes, manantiaq; faciens ulceræ. *Vires*

162. *Malisad.* Convolvuli fructus dolorem sanat ventriculi, & vulneribus telis intoxicatis factis medetur.

Vires.

163. *Taloroog.* Convolvuli radix valet contra febres, diarrhoeas, dolores, & morsus animalium venenatorum.

Vires.

164. *Calingag.* Volvulus Alexipharmacus, folio longiusculo.

165. *Caviran.* Volvulus ad genicula corniculatis aculeis armatus.

Vires.

166. *Hagur.* Planta scandens, spinosa, cujus radix admirabiliter adversatur venenis.

Vires.

167. *Lamparahan,* seu *Baguin Famoso* antonomasticè. Est volubilis planta, cujus Sarmenti Scobs, succus, aut decoctum potum, vel in enemate exhibitum Colicam, Choleræ morbi, & omnem ventris, aut ventriculi placat dolorem, & à viperis demorsis subvenit. Radix contusa, & imposita discutit *Pamajas*, *Lamparones*, id est Scrophulas, ut folia *Brassicae Marinæ*, *Pes Capræ* vocatæ. Indorum nonnulli componunt Panaceam, ut volunt, omnia sanantem ex *Lamparahan*, *Pamuhat*, *Bayagcambin*, *Putat*, & *Mangungal*.

168. *Baguin antonomasticè*, id est volvulus. *Sarmenta*, & virgulta habet vieta, & contumacissima, vicem præbentia ligustri. *Folia* sociatim sena, aut etiam plura in uno ramusculo, sesquipalmaria, & majora, trinervia, & ex atro-virente splendentia. *Fructus* sunt poma frequentia, sphærica, ex viridi flaventia, magnitudinis nucis juglandinæ putamine viridi liberatae, carnosa, cum *Seminibus* crebris, compressis, nuci vomicæ caninæ vix non similibus, at minoribus, albicantibus, pellucidis, & quasi corneis, Saporis adversè amari. An species *Nucis Vomice Officinarum*? Num idem ac *Lamparahan*? ignoro.

Vires.

169. *Duclitan.* Volvuli prægrandis, ut *Tugtungajas* est. *Sarmentum* ligni porosi, cortice molrioris, dilutè rufi, corticis crassi, subrufi, asperi, solidi, & insipidi. Rasura vulnera recentia 24 horarum spatio admirabiliter consolidat, ulcera antiqua detergit, & sanat. Pota partum accelerat,

lerat, & foetum expellit mortuum sine morâ. Alij Palo del Cap Franco vocant; affertur ex plagâ Honda. Alijs Palo de los Sambales.

170. *Malasauva*. Est aliud etiam scandentis plantæ lignum, minus crassum, æquè ut *Duclitan* vulnera efficacissime ferruminans. An *Tugtungajas Maragondonensis*? Lignum vulnerarium Paynan de los Aetas, nî fallor, idem est ac *Duclitan*, forma siquidem, soliditas, & sapor eadem cum illo. Distinguuntur à *Tugtungajas*, solidiora siquidem, & ponderosiora sunt.

171. *Baclacar*. Est *Sarmentum* volvuli, consolidans, facie radicis liquiritiae, cortice aspero, ligno solido, flavescente, poroso, saporis acerbi. Defertur Zebuc.

172. *Malacatmon*. Magnæ, & scandentis plantæ *Sarmenta* incisa aquam stillant limpidissimam, dejectionibus cruentis, & hepati calidiori salutarem. Pariter & conduit inflammationi oculorum, gutturis, & faucium aphthis in collutione, & gargarismo.

173. *Abongluz*. Planta est scandendo sese involvens. *Folia* folijs Pilipoc angustiora. *Cortex* cinereo-fuscus. *Radix* alba; lignosa Trunci materies flavescit; saporis est styptici, subsalsi, amaricantis, demum mordice morsicantis. Valet ad eadem, ad quæ *Daocagay*, seu *Igasod*.

174. *Panilon*. Planta amplexicaulis, magna, ut *Abongluz*. *Cortex* Sarmenti niger, & glaber. *Lignum* coloris lutei. *Mas*, & *fæmina*, utraq; odorifera, sed *fæmina* vehementius, ita ut dolorem causet capitis recenter recisa; saporis adversi, & fatui. Usus cum alijs contra venena. *Fœminam* alij *Paulan* vocant. *Species tertia* ligni albi, minus odora, & minus efficax est.

175. *Sumpa antonomasticæ*, id est *Contrayerva*, seu Antidotum. Planta est scandens, arborescens, alexipharmacæ, seu venenis resistens, purgans. *Cortex* albicat. *Folia* similia juglandinis, lâte virentia, terfa. Utuntur cortice, & radice, quæ amara sunt cum acrimoniam, & stypticitate. Usus, & dosis *Dolabrab*, seu *Tabâs*.

176. *Palacat.* Volubilis, & arborescens planta, ligni solidi, deforis coloris *Daocagay*, sed obscuri magis. *Cortex* rubens, crassus digiti dimidium, qui masticatus salivam reddit sanguineam, adstringens cum aliquâ acrimonîa. *Folia* inconcinna, spithamea, & ad exortum duodecim spinulis munita. *Alexipharmacum* est. *Palacat* arborem vide suo loco.

177. *Hanbooboaya.* Planta est scandendo arborescens, similis *Panilon*, cuius fere coloris est lignum Sarmenti, sed crassius. *Sarmentum* totum verrucis obsitum, tenax, pertinax, & vietum, ita ut pro anchorarum deserviat camelis. *Folia* quasi laurina, minora. *Radix* saporis subamari, modicè ferventis, cum aliquâ adstrictione. Additur Antidotis.

178. *Panabol.* Planta scandens. *Caudex* ex albo flavet. *Folia* sunt Aurantij. *Radix* piper sapit. Est unum ex præstantissimis Antidotis; exhibetur communiter *Maguindato* commixtum, & optimos fortiturn effectus. *Panabol* arborem vide suo loco.

179. *Caobos.* Planta est scandens. *Cortex* Sarmenti niger. Lignosa materies ex albo crocea. *Folia* pulchella, spithamâ longiora, ad tactum aspera. *Radix* ex adstringente saporis adversi cum aliquâ acreidine. Immiscetur Antidotis.

180. *Mangoncong.* Planta scandens. *Cortex* coloris ex rufo nigrescentis, parvis verrucis tuberosus. *Lignum* solidum, subfuscum, amarum cum aliquâ acrimonîa. Vires *Pilipog* efficaciores.

181. *Pamgnao.* Planta sese involuendo scandens. *Folia* gerit Olive folijs majora, & magis obtusa. *Caulis* parvis obductus spinulis. *Radix* Saporis boni cum modica mortificatione, cuius recentis corticis Scobs tumores resolvit, & inflammationes tollit. Siccare convenit fumo, non Sole.

Appendix ad Scandentes, & Volubiles.

182. *Cayolacka* in Siao, *Lelima* Celebes, *Taratara*, vel *Tadatada*, & *Sandana* Bysaiani, *Kanchinhio* Sinz, *Sandalo Hispani* vocant Lignum atro-rubens, solidum, ponderosum, gummosum, inficiens, *Santalo Citrino* odoratius, aromaticum, primum subdulce, mox amariuscum, & demum probè masticatum non nihilum servens, brachium crassum, cortice & albuno liberatum, & communiter cavum. Mittitur *Batachina*, *Kauchinchina* sed pallescens. *Peta de Sanguil*, *Tahontungan*, *Siao*, *Buraguen*, & *Camarines* solidius, & gummosius. Est autem *Cotovolvuli*, seu *Plantæ Scendentis maximæ*, cujus Sarmenta non raro femur crassa, cor, seu matrix. *Folia* aiunt esse *Rubi Idæi* folijs similia. Suffuniigis, & odoramentis dicatum est. An *Aspalathus* Erysisceptrum?

183. *Tinganpaquis*, seu *Saguinsaguin*. Planta est *Sarmen-tis* longè, latèq; repens, & scandens; orbatis folijs, quæ non nisi in apicibus proveniunt. *Fructus* promit per intervalla *Palantanis* similes, minores eis, quos *Obispos* vocant, saporis grati, si maturi; gaudet palustribus.

184. *Pangagbasun*. Planta arborescens, altissimè scandens. *Cortex* subfuscus cum verrucis, crassus calami scriptorij. Lignosa radicum, & farmentorum materies porosa, cum matrice spongiosa. Saporis amari, & astrigentis est cortex. Gaudet viribus iisdem, quibus arbor *Pangagbasun*. Eadem esse videtur, ac *Igasur*, & *Daocagay*.

185. *Malacapulco*. Planta alijs substerni gaudet cre-^{Fig.} berrimis farmentosis virgultis. *Folia* alterna, composita communiter ex 13, palmum longis, sesquiunciam latis, subrotundis, ex adverso subincanis.

186. *Niogniogan altera*, *fructu tetragono*. Volubilis est ^{Fig.} planta, farmentis pertinacissimis arborum altissimas con-scendens. *Folia* trinervia sociatim exeunt, 6 aut 10 in
E e e e e e e e e uno

uno compositorum folio. *Seminis vascula* tetragona, altè alata, papyracea, unam includentia nuculam oblongam, striatam, molliusculam. *Capreoli*, quibus sese spiratim innectit, bifurcati sunt.

Fig. 187. *Volvulus digitalifer*. Longis scandendo farmentis *folia* exerit alternè, pentaphylla, lätè, & splendidè videntia; ad horum sinus forficulæ longiores, ad extremum fissæ, & in varios convolutæ cincinnos. *Vascula* solidiuscula, digitum auricularem crassa, longiora effingentia, *digitalia*, coloris ocræ, & in summo tribus valvulis dehiscientia, in cubitalibus congeruntur racemis. Florem, & semen necdum habere licuit.

Fig. 188. *Planta fruticosa scandens*. *Folium* habet subincisum, alternum, sesquipalmare, palmum latum. Ad horum sinus in longioribus racemulis *fructus* flaventes, exiguo, sparsim appensos.

Fig. 189. *Gaydugaydug*. Planta est volubilis. *Folium* mitit alternum, lätè virens, crenatum, ferme sesquipalmare, subrotundum. *Seminis papilionacea vascula*, triquetra, coloris palearis, in ramosis, spithameis, & longioribus racemis ubertim conglomerata. *Semen* spadiceum, parvum, cordiforme.

Fig. 190. *Colutea scandens*. Frutex est ramosissimus, longè repens, & scandens. *Folia* ex 17, 19, aut 21 Senæ paribus componuntur. *Flosculus* albidus, exiguus, galeatus. *Folliculi* compressi, ut Senæ, communiter biventres, deforis lunato orbe notati, scilicet ubi *semen* delitescit, quod majus est, quam Senæ, Phaseolum referens compressum.

Fig. 191. *Ubayban*. Frutex est scandens, similis fructui *Camassæ*. *Folium* sesquiunciale, infernè canescit, supernè ex atro-virente splendicat, obtusum est, & alternè exiens, & 30 circiter in uno spithameo, majori, seu composito folio. *Flosculi* pusilli, aurei, ad foliorum exitus, quibus succedunt *baccæ* similiter aureæ, magnitudine ciceris, sed compressæ, & senis carinulis, ut fructus *Banquiling*, sulcatae, continentes *senæ*, nigra, & angulosa *semina*.

192. *Scandentis Plantæ Malacatmon* Folia alternè enascuntur, solidiuscula sunt, & aspera, palmum lata, spithamam longa, rariùs, & majuscule dentata, & nervis crebris ad marginem usq; protensis fulcita, folijs arboris *Catmon* similia, sed non tam ampla.

193. *Vaynillam*, id est Vaginulam, siliquam esse tradunt plantæ volubilis *Hernandez*, & *Piso* apud *Rainm.* Mihi sciscitanti de plantâ *Jac. Antolinus* affirmavit esse fructum arboris mediocris. Idem afferuit *Emanuel de Leon*, qui pariter *Mexici*, & *Peruvij*, ac *Antolinus*, diu vixerat, addens esse fructum arbusculorum, altitudinis, & similitudinis *Genistæ*, *folia* habere pauca, & longiuscula, *Vaynilla* plures simul congestas pendere à caudice, & ramorum majoribus; Odorem esse proprium, non adscititum, ut quidam volunt, & à longinquo percipi odorem arbusculorum, cùm & ipsa folia eodem prædita sint odore. Abundat ad portum *Acapulco*. In *Jucatan* vocant *Czijzbik*, id est *Cappuccum Stupidum*. *Vaynilla* est *Lobus oblongus*, *aromaticus C. Clusij*. Hæc interim, donec *Mexico*, & *Peruvio*, unde pleniores experti notitiam, certior fio, aut planta *Acapulco* adferatur, unde expecto. *Vaynillam* recentem *Josephus Encalada* ait esse Lobum teretem, flavescentem, ferme cubitalem, & pollicem crassum, si habitior fuerit; qui ad solem curatus, seu passus in striatam, seu rugosam, nigritatem, & odoriferam abit siliquam.

194. *Planta Scandens Morifera*. *Folia* prouit subrotundata, sesquipalmaria, alterna, ad quorum sinus continuò super divisum pedunculum bina quævis rursem binis substratis foliolis complexa, subrubra mora exeunt. Fig.

195. *Taguina*, alijs *Galamay*, *Calangcang*, *Carangeang*, aut *Cayangcang*. Planta est scandens, gaudens innaci, & involvi arboribus emortuis, quandoq; tamen in magnam, & vastam assurgit arborem. In Marem, & Fœminam distinguunt *Indi*, hanc *Calangcang* vocant, & Mare magis odorifera est, caudice ex albo viridescente. *Folia* communiter quina uno cohærent in longiori pedicello, sed & sene, septen-

Vires.

tena, aut novena nonnunquam connectuntur; sunt verò sublustria, terfa, nervis parentia, crassiuscula, palmaria, & longiora, obtusa. *Flosculi* pusilli, ex subviridi flaventes. *Fructus* sunt baccæ virides, sphæricæ, hexagono vertice notatae, in botro corymboide, quasi ex crebris umbellis composito. Ramuscule resecto gutta stillat resinosa, lactea, odorifera, quæ temporibus illita dolorem lenit capitum. Arbor stillat liquor copiosum, coloris, & consistentiae succini, ubi induuerit, Hispanicæ ceræ ad instar impressas reddens formas. An species Terebinthi dicenda? Ex apicibus parantur balnea Morbo Gallico, Lepræ, Scabiei, & dolori capitum proficia.

Fig.

196. *Capparis* Luzonis, Indis Tagara, Xhabagat, & Bagit, distincta est à *Cappare rotundifoliâ*, ut & *acutifoliâ* Hist. Ludg. prouti & à *Tabagineâ*, seu *leguminosâ*. Longis autem, crebris, spinosis, & circumadnascentibus, superistratis protenditur virgultis; arborecentem caudice bicubitali non vidi, nisi semel; de reliquo *Cappari rotundifoliæ* similis, at *folio longiusculo*, mucronato, biunciam lato, palmam, aut sesquipalmam longo, & alterno positu enscente, è cujus angulo *Cappares*, sive florum conceptacula, aut petioli seriatim septem, vel novem propendent in flores, seu rosas parvas, quadrifolias, è candido rubentes, & infinitis fibrarum stipatos cirris, unâ cum stolone explicandis. *Fructus* est pomum rotundum, minori Myrsinaco æquale, quod maturum bellè rubet, & decussatim dehiscit. *Semen* reniforme, subfuscum, crebrum, Piso minus. *Radix* cortice tegitur crasso, albo, & solidiusculo; ut *rotundifoliæ*, & ejusdem usûs. Hujus scobem ad vulnera recentia ferruminanda inspersam Indi unicè commendant.

Vires.

Fig.

197. *Jasminum vulgare album*. *Baccas* fert rotundo-oblongas, virentes, dein ferrugineè nigrescentes, morelle tingentes, ut baccæ Myrtillorum, & *semen* continentis, gigartos longiusculos.

198. *Jasminum* Luzonis, seu Indorum *Camunin*, *Mola*^{Fig.}
vin, aut *Banati*, seu *Buxo-jasminum*. Arbustula est ra-
mofa, foliosissima, spontanea, & umbras amans, raro crassi-
tudinis femoris, ligni solidissimi, flaventis, ut *Buxi*, aut
Euonymi vulgaris, quem alij *Tetragoniam*, & *Fusarium*
vocabant, tornatilibus accommodatissimi. *Folia* atrè virentia,
tersa, & splendentia, obtuse mucronata, frontata, uncia-
lia, aut longiora, crassiuscula, ex amaro acria, folijs *Myrti*
similia, communiter septem, aut novem, ad summam 12, aut
13 in uno compositorum, alternè, vel sociatim appensa.
Flosculi ad apices in fasciculis prodeentes, candidi, odoris
Jasmino-suavioris, pentapetalii, decem crocatis staminibus, &
umbilicato stylo referti. *Fructus* sunt baccæ rotundo-oblon-
gæ, in mucronem desinentes, virentes, mox rubentes, magni-
tudinis minoris avellanae, hirsutis gravidæ arillis. Radicem *Vires*,
venenis efficaciter resistere perhibent. *Foliorum*, & ra-
suræ corticis decocto fovent vulnera sagittis intoxicatis
facta, & ictus, & exulcerationes ex ictibus animalium no-
cifitorum ortas.

199. *Jasminum*, *Arabum Sambach*, seu *Syringa alba*, ^{Fig.}
Indis *Sampaga*, & *Marol*, in *Luzone* colitur triplex. *Pri-*
mum vulgare, folio ex adverso prodeunte, ad summum
palmari. *Flore* communiter ter trino in uno fasciculato,
ex dupli ordine, & 9, 10, aut 12 folijs composto, in
caliculo ex novem radijs. Hoc diligenter curâ arborescit,
& multitudine floruti compensat simplicitatem. *Fructum*
raro ferre, aut perficere videtur, cum qui se eum obser-
vâsse afferat, præter *Rainum*, inveniam neminem; & in
Plantis ultra decennium excultis, caudicis tricubitalis, &
uncias quinque crassis, necedum observare posuerim, præ-
ter rudimentum inane. *Planta* *Corticē* obtegitur ad *Cau-*
dicem cinereo, exalbido, & friabili, neonon acriusculo
caterum vitiosè luxuriat, & nisi frequenti cohibeatur pu-
tatione, sylvestrit, & in *virgulta* 4, aut 5 ulnarum vimi-
nea, & farmentosa profunditur, non tamen vieta, ut li-
gustri vicem præbeant, sed fragilia, nec se se alijs circum-
vol-

volventia, sed longius serpendo excurrentia, & crebro radices agentia, nisi pedamentis adligata arborescere cogantur. Ut lætius, & uberiùs florescat in Decembri aut Januario putare convenit in Luzone.

Fig.

200. *Sambach alterum* arborescere respuit, virgultis gaudet crebris, & tenuioribus, folijs similibus priori; flore polyptalo, communiter trino in uno pedunculo, gratiofo, ex pluribus ordinibus, qui folia circiter 24 radiatim in orbem spargit, relictis in medio alijs petiolum constituentibus, quæ nunquam, aut tandem marcescentibus prioribus foliolis explicantur.

Fig.

201. *Sambach tertium*, vulgus Japonense vocat. Luxuriat rarioribus farmentis, quæ nunquam serpunt, sed rectè attolluntur, & non, nisi in fictilibus, excoli gaudet. Folia communiter trina, ac trina caliculum ambiunt, quæ angustiora sunt duobus prioribus, verum & quatuor, sex, aut septem numero caulinum cingunt, & sâpe in apicibus frequentissima quasi in Thyrsum conglomerantur. Flos polypetalus, centifolius, communiter unicus, pulcher, & rarus; alijs propullulat & monstrosus, ita ut millena folia gerat, sed tunc non explicat æqualiter, verum uno, aut duobus lateribus, vel marcescentibus floris primi aliquot ordinibus, alter ex eodem caliculo ex confusa illâ innumerablem foliorum congerie medium floris occupante, quasi posthumus emergit, propullulat, & assurgit. Radicis *Sambach Orientalis* succum, aut pulverem ad 3jj exhibitum, partum accelerare tradunt. Alij in balneo vaporoso commendant. Radix in dolore dentium, astmate, lethargo, & paralysi utiliter masticatur. In febribus datur Pulvis ad 3j. Occidentem spectantem venenum, & nocivam esse volunt. An Arbor, cuius radix Orientem spectans antidotum, occidentem ipsum venenum, de quâ Pineda, & alij. Folia constusa ulcera antiqua manantia, & serpentia detergunt, collibent, & dolorem leniunt. Aqua, aut infusum florum visum acuit. De Oleo vide *Raium*.

Vires.

202. *Panythus*. Frutex est scandens, folio conjugato, ampio,

plo, villoso, in ambitu rariis fimbriato, & septem luculentius eminentibus nervis fulcito. *Fruktus quadrangularis*, in mucronem abiens, minor avellanâ, pulvere repletus, in rameo prælongi cohæret pediculi. Decoctum foliorum *Panustus* Vires dentes vacillantes confirmat, gingivarum, & maxillarum resolvit tumores, & fauces exulceratas sanat.

203. *Camunin alterius*, seu montanæ lignum Hispani *Palo de Mierda*, id est *lignum Stercorarium* ob gravem odorem vocant. Ex fusco subcroceum est, solidum, & ponderosum, optimum, & efficax contra contagia, quod ex insulâ *Capaloa*, *Tayavas* inter, & *Malindic* sitâ defertur. Scobs allio, & Aſſa foetidâ contusis permixta, & illita spasmno medetur. Differt à priori, quod *folium* gerat minus, *florem* inodorum, *lignum* confictum, & ustum odoris gracivis, &c.

204. *Taratara*. In *Camarinorum* vico *Tabaco*, qui insula *Catanduan* respicit, abundat, ubi ab Indis *Bulongcauvit* audit. Scendentis fruticis est lignum, *Cortice* tegitur exalbido, maulcoso, scabro, sub quo liber corticosus, subfuscus, saporis nullius manifesti. Alburnum porosum est, purpurea matrix inæqualis. *Folia* non sunt Rubi Idæi, ut mihi retulere, sed sunt folijs salicis ampliora, communiter palmaria, aut longiora, ad summum bipalmaria, & uncias duas lata, alternè exeuntia, atro-virentia, sublustria, odoris sylvestris, quinq; septem, aut novem in uno compositorum, quorum supremum semper majus cæteris, quæ pariter alternatim appensa sunt ramulis, punctis albis notatis.

205. *Suaſua*. Similiter scendentis fruticis lignum est, sed flavum, & *Taratara* magis odoratum. Hoc ab *Indis*, & *Hispanis* in *Lazone* pro *Santalo* flavo, ut *Taratara* pro rubro, sed perperam habetur. Aliud ferunt reperiiri æquè scendentis plantæ odoriferam lignum, & album.

206. *Fruitex spinosus scandens*, fructu pentagono, echinato. *Folia* gerit ad virgultorum geniculos, similia folijs *Batele*, plura simul, & incerti numeri, & formæ, ac magnitudinis, congesta; ubi & binis aduncis defenditur aculeis. *Fruktus*

vascula in ramosis, & magnis racemis, uncialia, oblonga pentagona, quinquevalvia, echinata, & nescio quid viscosi glutinis obliterata, *nucleum* continentia oblongum, fossulâ hiantem.

Fig. 207. *Macabubay aeta*. Frutex est scandens, *folia* ampla, alterna, tenera, rotunda, in exiguum vergentia mucronem, acetosa, quinque luculentioribus stipata nervis, in spithameo pediculo.

208. *Panalongdong*, alijs *Camagfa*. Distincta planta à *Camagfa*, seu *Ligno Sando*, sed planta scandens, ut illa, sarmientosa virgulta mittit, vieta, *Bexuco* pertinaciora, & magis durabilia, nigerrima, ut *Corallium nigrum*. *Folia* folijs cannæ similia. *Flores* parvi, rubelli. *Baccæ* rubræ, rotundo-oblongæ. *Radix* multiplex, cortice nigro, odoris, & saporis aromatici sine acrimoniam, convestita.

Vires. 209. *Talongotong*. *Volvulus* succi rubri, ut *Binonga*. Utuntur decocto epoto in exituris, affectibus scabiosis, & abscessibus internis. *Folia* ampla, ut *Mavolo*.

210. *Rosa sylvestris scandens* Luzonis. *Radix* Plantæ mediocris, cubito longior est, crassitudinis palmaris, cortice tenui, papyraceo, fusco intecta. *Caro* alba, dulcis, rapo magis compacta.

211. *Pating Prima*, alijs *Salibangbang-baguin*. *Flos* non est penta-sed tetrapetalus, croceo-rubens, in bicubitalibus alternatim spithameis ramusculis brachiatis racemis, exceptus tetraungui perianthio, & trinis crocatis staminibus, & siliquulæ rudimento, seu embryone dotatus.

212. *Dilan-butiqui*. Planta scandens, distincta ab arbore, *radix* ligneo-fibrosa, cinerea, saporis acriusculi ut *Camayfan*, cum aromaticitate. Utuntur eâ *Indi* in Cachexiâ, obstructionibus, & cacockymaniâ.